

Zatrudnianie kadry pedagogicznej i pomocy nauczyciela w szkołach - informacja dla obywateli Ukrainy

W związku z agresją Rosji na Ukrainę i napływem do Polski uchodźców z terytorium państwa ukraińskiego Ministerstwo Edukacji i Nauki podjęło szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania ukraińskich dzieci w polskich szkołach oraz zatrudniania obywateli Ukrainy. Poniżej przedstawiamy najważniejsze informacje w tym zakresie.

Ułatwienie zatrudniania kadry pedagogicznej i pomocy nauczyciela w szkołach

- > w szkołach i w przedszkolach, w których utworzono dodatkowe oddziały w związku z przyjęciem dzieci i uczniów przybyłych z terytorium Ukrainy:
 - > w roku szkolnym 2021/2022 dyrektor może przydzielić nauczycielowi, za jego zgodą, godziny ponadwymiarowe w wymiarze wyższym niż 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć;
 - > dyrektor szkoły może zatrudnić nauczycieli korzystających z uprawnień do świadczenia kompensacyjnego bez zawieszenia prawa do tego świadczenia;
- > pracę na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, może podjąć nauczyciel korzystający z uprawnień do świadczenia kompensacyjnego, bez zawieszenia prawa do tego świadczenia; z tej możliwości mogą skorzystać nauczyciele znający język, którym posługują się dzieci i młodzież przybywająca z Ukrainy;
- > w roku szkolnym 2021/2022 pracę na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy - Prawo oświatowe, mogą podjąć osoby niebędące obywatelami polskimi, które posiadają znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, bez konieczności potwierdzenia znajomości języka polskiego wymaganymi dokumentami.

Zatrudnianie obywateli Ukrainy na stanowisku nauczyciela

- > obywatele Ukrainy mogą być zatrudniani na stanowisku nauczyciela na podstawie przepisów ustawy - Karta Nauczyciela. Zgodnie z art. 38 i art. 39 *ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*, obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub był uznawany za legalny udziela się, na jego wniosek, zezwolenia na pobyt czasowy. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy, może podejmować pracę w Rzeczypospolitej Polskiej bez zezwolenia na pracę. W przypadku ubiegania się o pracę na stanowisku nauczyciela, obywatela Ukrainy będą obowiązywały takie same wymogi jak obywatela Polski. Jeżeli osoba, która uzyskała kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela w Ukrainie, chce w Polsce podjąć pracę w tym zawodzie, musi dokonać uznania zagranicznego dyplomu, aby następnie móc się ubiegać o uzyskanie uprawnień zawodowych, zgodnie z przepisami określającymi zasady wykonywania tego zawodu w Polsce. Obywateli Ukrainy można

zatrudnić w publicznych szkołach lub placówkach w Polsce zgodnie z przepisami ustawy – Karta Nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony.

- o obywatele Ukrainy mogą być zatrudniani w szkole także na podstawie art. 15 ustawy – *Prawo oświatowe*. W tym przypadku nie jest wymagane spełnianie przez zatrudnianą osobę wymagań kwalifikacyjnych, a jedynie posiadanie odpowiedniego przygotowania, które ocenia dyrektor szkoły. Dyrektor szkoły może uznać przygotowanie za właściwe nawet w przypadku braku nostryfikacji dyplomu.

Uznawanie kwalifikacji nauczycieli z Ukrainy

- o kwalifikacje nauczycieli zatrudnianych w Polsce określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie *szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1289);
- o dyplomy uzyskane na Ukrainie do 20 czerwca 2006 r. są uznawane za równoważne z ich polskimi odpowiednikami. Potwierdzenie uznania równoważności dyplomu można uzyskać występując do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej z prośbą o wydanie imiennego zaświadczenia lub opinii ogólnej o dyplomie. Więcej informacji www.nawa.gov.pl;
- o dyplomy uzyskane na Ukrainie po 20 czerwca 2006 r. wymagają potwierdzenia ich równoważności z polskim odpowiednikiem w drodze nostryfikacji. Nostryfikacji dokonują uprawnione uczelnie. Uczelnia ma 90 dni na uznanie dyplomu, jednakże jest to termin maksymalny (do terminu nie wlicza się przedłożenia tłumaczeń dokumentów, ewentualnych egzaminów lub praktyk). Wymóg opłaty nostryfikacyjnej wynika z ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i wynosi max. 50 proc. wynagrodzenia profesora (3205 zł). Uczelnia może podjąć decyzję o zwolnieniu z opłat. Więcej informacji o uprawnionych uczelniach do uznawania dyplomów można uzyskać pod adresem www.polon.nauka.gov.pl oraz pod bezpośrednim linkiem polon.nauka.gov.pl/opi/aa/ck/stnauk/upr?execution=e1s1;
- o nauczyciele, którzy prowadzą dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla uczniów z zagranicy powinni posiadać kwalifikacje do nauczania języka polskiego. Powyższe zajęcia dla młodszych uczniów mogą prowadzić także nauczyciele posiadający kwalifikacje do prowadzenia zajęć z edukacji wczesnoszkolnej.

Dodatkowe zajęcia nauki z języka polskiego dla uczniów

Dla uczniów przybywających z zagranicy, podlegających obowiązkowi szkolnemu lub obowiązkowi nauki, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, jest organizowana dodatkowa bezpłatna nauka języka polskiego. Nauka odbywa się zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, w formie dodatkowych zajęć lekcyjnych z języka polskiego w szkole, do której zostało zapisane dziecko.

Organizacja zajęć dodatkowych z języka polskiego to zadanie organu prowadzącego szkołę. Sposób organizacji zajęć określają przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1283).

Przyjmowanie do polskich szkół dzieci oraz młodzieży z Ukrainy - list Ministra Edukacji i Nauki

Minister Edukacji i Nauki Przemysław Czarnek skierował list do kuratorów, samorządowców i dyrektorów dotyczący działań MEiN w zakresie ułatwienia przyjmowania ukraińskich dzieci do polskich szkół.

W piśmie minister przybliżył nowe regulacje prawne związane z organizacją nauki dla uczniów przybywających z Ukrainy, w tym w szczególności kwestie dotyczące tworzenia oddziałów przygotowawczych.

Dodatkowo w piśmie znalazły się również informacje o zatrudnianiu obywateli Ukrainy na stanowisku nauczyciela, wsparciu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz materiałach dydaktycznych dla uczniów z Ukrainy.

[Pełna treść listu](#)

Інформація для громадян України щодо працевлаштування у школах педагогів та помічників вчителя.

У зв'язку з агресією Росії проти України та припливом біженців до Польщі з території України, Міністерство освіти і науки вжило низку заходів для полегшення адаптації українських дітей у польських школах та працевлаштування громадян України. Нижче ми подаємо найважливішу інформацію щодо цього.

Сприяння працевлаштуванню у школах педагогів та помічників вчителя

- > у школах та дитячих садках зі створеними додатковими відділеннями у зв'язку із зарахуванням дітей та учнів, які прибули з території України:
 - > у 2021/2022 навчальному році директор може призначити вчителю за його згодою понаднормові години, які становлять понад 1/2 тижневої обов'язкової кількості годин занять;
 - > директор школи може приймати на роботу вчителів, які мають право на компенсаційну допомогу, без припинення права на цю допомогу;
- > роботу помічника вчителя, зазначеного у ст. 165 № 8 Закону про освіту, може виконувати вчитель, який користується правом на компенсаційну допомогу, без призупинення права на цю допомогу; цією можливістю можуть скористатися вчителі, які знають мову, якою розмовляють діти та молодь з України;
- > у 2021/2022 навчальному році працювати на посаді помічника вчителя, зазначеного у ст. 165 № 8 Закону про освіту, можуть особи, які не є громадянами Польщі та володіють польською мовою в усній та письмовій формі до ступеня, що дає змогу допомогти учню, який не знає польської мови або не володіє нею на достатньому рівні для отримання освіти, без необхідності підтвердження знання польської мови необхідними документами.

Працевлаштування громадян України на посаду вчителя

- > громадяни України можуть бути прийняті на роботу на посаду вчителя

відповідно до положень Закону – Статуту вчителя. Відповідно до ст. 38 та ст. 39 Закону про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території їхньої держави, громадянина України, перебування якого на території Республіки Польща є або вважалось законним, після його запиту надається дозвіл на тимчасове проживання. Громадянин України, який отримав дозвіл на тимчасове проживання, може працювати в Республіці Польща без дозволу на роботу. У разі працевлаштування на посаду вчителя громадянин України матиме такі ж вимоги, як і громадянин Польщі. Якщо особа, яка має право на педагогічну діяльність в Україні, бажає працювати за цією професією в Польщі, вона повинна нострифікувати іноземний диплом, щоб мати можливість подати заявку на отримання професійного ліцензування відповідно до нормативних актів, які визначають правила здійснення цієї професії в Польщі. Громадяни України можуть бути працевлаштовані в державних школах або закладах Польщі відповідно до положень Закону, Статуту вчителя, на основі строкового трудового договору або трудового договору на невизначений термін.

- Громадяни України також можуть бути працевлаштовані до шкіл відповідно до ст. 15 Закону про освіту. При цьому не вимагається відповідність працівника кваліфікаційним вимогам, а лише відповідна підготовка, оцінена директором школи. Директор школи може вважати підготовку відповідною навіть за відсутності нострифікації диплома.

Визнання кваліфікації вчителів з України

- детальні вимоги щодо кваліфікації вчителів, які працюють у Польщі, визначена в Постанові Міністра національної освіти від 1 серпня 2017 р. (Вісник законів 2020 р., ст. 1289);
- дипломи, отримані в Україні до 20 червня 2006 р., визнаються, як рівноцінні своїм польським аналогам. Підтвердження про визнання рівноцінності диплому можна отримати, звернувшись до Національного агентства з академічних обмінів (Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej) із запитом про надання іменного сертифіката або загального висновку про диплом.
- Більше інформації на www.nawa.gov.pl;
- дипломи, отримані в Україні після 20 червня 2006 р., потребують підтвердження їх рівноцінності польському аналогу шляхом нострифікації. Нострифікацію здійснюють уповноважені вищі навчальні заклади. Вищий навчальний заклад має 90 днів на визнання диплома, однак, це максимальний термін (подача перекладів документів, можливих іспитів чи стажування не входить у термін). Вимога щодо плати за визнання впливає із Закону про вищу освіту і науку та становить максимум 50 відсотків професорської заробітної плати (3205 злотих). Вищий навчальний заклад може прийняти рішення про звільнення від оплати.
- Більше інформації про вищі навчальні заклади, уповноважені визнавати дипломи, можна отримати на сайті www.polon.nauka.gov.pl та за посиланням: polon.nauka.gov.pl/opi/aa/ck/stnauk/upr?execution=e1s1;
- вчителі, які проводять додаткові заняття польської мови для іноземних учнів, мають бути кваліфікованими для викладання польської мови. Вищезазначені заняття для молодших учнів також можуть проводити вчителі, які мають кваліфікацію для проведення занять дошкільного віку.

Додаткові заняття польської мови для учнів

Учні, які приїжджають з-за кордону підлягають обов'язковому навчанню чи освіті. Для учнів, які не знають польської мови або володіють нею на рівні, недостатньому для отримання користі від навчання, організуються додаткові безкоштовні уроки польської мови. Навчання дитини в школі відбувається відповідно до основної загальноосвітньої програми, у формі додаткових уроків польської мови.

Організація додаткових занять польської мови є обов'язком керівництва школи. Спосіб організації занять визначається положеннями Постанови Міністра національної освіти від 23 серпня 2017 року про освіту іноземних громадян та осіб, які є громадянами Польщі, але здобули освіту в школах, що діють в системах освіти інших країн (Вісник законів 2020, ст. 1283).

Зарахування дітей та молоді з України до польських шкіл - лист Міністра освіти і науки

Міністр освіти і науки Пшемислав Чарнек надіслав листа кураторам, представникам місцевого самоврядування та директорам щодо діяльності Міністерства освіти і науки відносно полегшення зарахування українських дітей до польських шкіл.

У листі міністр представив нові законодавчі норми щодо організації навчання учнів, які приїжджають з України, зокрема стосовно питання створення підготовчих відділень.

Крім того, лист містив інформацію щодо працевлаштування громадян України на посаду вчителя, підтримки студентів з особливими освітніми потребами та дидактичні матеріали для студентів з України.

Повний текст листа доступний за посиланням:

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/przyjmowanie-do-polskich-szkol-dzieci-i-mlodziezy-z-ukrainy--list-ministra-edukacji-i-nauki-do-kuratorow-samorzadowcow-i-dyrektorow-szkol>

Data publikacji 29.03.2022
Data modyfikacji 31.03.2022

Osoba wytwarzająca/odpowiadająca za informację:
materiały MEiN

Osoba udostępniająca informację:
Anna Miklas